

УДК 76.041:391.91:7.036

DOI <https://doi.org/10.24919/2308-4863/96-2-7>**Мілан КОТІЄВ,***orcid.org/0009-0009-6242-4195**бакалавр з готельно-ресторанного та туристичного бізнесу,**тату артист**milankotievatattoo@gmail.com*

ШТРИХ ЯК ОСНОВА ЗОБРАЖЕННЯ: АДАПТАЦІЯ АКАДЕМІЧНОГО МАЛЮНКА ДО ТАТУЮВАЛЬНОЇ ПРАКТИКИ

Актуальність дослідження зумовлена зростанням інтересу до татуювання як форми сучасного візуального мистецтва та необхідністю осмислення його художніх і методичних засад у контексті класичної образотворчої традиції. В умовах активного розвитку індустрії татуювання спостерігається тенденція до спрощення візуальних рішень і домінування технік, орієнтованих на суцільну тональну заливку, що часто призводить до втрати пластичної виразності та структурної цілісності зображення. У зв'язку з цим особливою значущістю набуває вивчення можливостей інтеграції принципів академічного рисунка в сучасну татуювальну практику. Метою статті є аналіз особливостей використання штрихової організації зображення в татуюванні на основі принципів класичної графіки та визначення її ролі у формуванні об'ємно-просторової, тональної й композиційної структури художнього образу. Методологічну основу дослідження становлять методи формально-композиційного, структурно-функціонального та візуально-аналітичного аналізу, а також елементи порівняльного підходу до зіставлення традиційних і сучасних технік black & gray. Емпіричну базу дослідження утворюють авторські татуювальні роботи, фотодокументація процесу їх створення, цифрові композиційні моделі та результати практичної апробації техніки 3RL. У результаті дослідження охарактеризовано основні принципи мікролінійного моделювання форми, ритмічної організації штриха та анатомічної адаптації композиції. Показано, що застосування штрихової методики сприяє формуванню «живої» текстури, пластично м'яких світлотіньових переходів і високого рівня читабельності образу. Виявлено, що поєднання етапного проектування, анатомічної корекції та штрихового виконання забезпечує композиційну цілісність і довготривалу візуальну стабільність татуювання. Практичне значення роботи полягає в можливості використання отриманих результатів у професійній підготовці тату-майстрів, удосконаленні методик художнього проектування та формуванні сучасних стандартів якості в татуювальній індустрії. Матеріали дослідження можуть бути використані в освітніх програмах з образотворчого мистецтва, дизайну та прикладної графіки.

Ключові слова: академічна графіка, мікролінійне моделювання, візуальна пластика, анатомічна адаптація, композиційне проектування.

Milan KOTIEV,*orcid.org/0009-0009-6242-4195**Bachelor's degree in Hospitality, Restaurant and Tourism Business,**Tattoo Artist**milankotievatattoo@gmail.com*

STROKE AS THE BASIS OF IMAGE FORMATION: ADAPTATION OF ACADEMIC DRAWING TO TATTOO PRACTICE

The relevance of this study is determined by the growing interest in tattooing as a form of contemporary visual art and the need to conceptualize its artistic and methodological foundations within the context of classical fine art traditions. Under conditions of the rapid development of the tattoo industry, a tendency toward simplification of visual solutions and the dominance of techniques focused on solid tonal filling can be observed, which often leads to the loss of plastic expressiveness and structural integrity of images. In this regard, the integration of academic drawing principles into modern tattoo practice becomes particularly significant. The purpose of this article is to analyze the features of stroke-based image organization in tattooing based on the principles of classical graphics and to determine its role in shaping the volumetric-spatial, tonal, and compositional structure of artistic images. The methodological framework of the study includes formal-compositional, structural-functional, and visual-analytical methods, as well as elements of a comparative approach to traditional and contemporary black-and-gray techniques. The empirical basis of the research consists of the author's tattoo works, photographic documentation of the creation process, digital compositional models, and the results of practical testing of the 3RL technique. The results characterize the main principles of micro-linear form modeling, rhythmic stroke organization, and anatomical adaptation of compositions. It is demonstrated that the application of stroke-based techniques contributes to the formation of "living" textures, plastically soft light-and-shadow transitions, and a high level of visual readability. It is revealed that the combination of stage-based design, anatomical correction, and stroke execution ensures compositional integrity and long-term visual stability of tattoos. The practical significance of the study lies in the possibility of applying the obtained results in the professional training of tattoo artists, improving artistic design methodologies, and shaping modern quality standards in the tattoo industry. The research materials may be used in educational programs in fine arts, design, and applied graphics.

Key words: academic graphics, micro-linear modeling, visual plasticity, anatomical adaptation, compositional design.

Постановка проблеми. У системі класичного образотворчого мистецтва штрих традиційно розглядається як один із фундаментальних засобів формування художнього образу (Бурчак, Воробчук, Пузь, 2023: 141). У межах академічного рисунка він виконує не лише функцію контурного окреслення форми, а й слугує інструментом просторового аналізу, тонального моделювання та пластичної інтерпретації об'єкта зображення. Через систему ліній, ритмічних повторів і варіацій щільності штриха художник відтворює конструктивну логіку форми, її матеріальність і світлотіньову організацію.

У сучасній татуювальній практиці спостерігається тенденція до спрощення художніх рішень, зумовлена домінуванням технологічно зручних технік, орієнтованих на швидке досягнення візуального ефекту, що відображає еволюцію татуювання від архаїчних форм до сучасного графічного дизайну (Кротевич, Подлевський, 2025: 78). Поширення методів суцільної тональної заливки та шаблонного проєктування нерідко призводить до зниження рівня пластичної виразності, втрати внутрішньої структури зображення та обмеження індивідуальної художньої мови майстра. Тому особливої актуальності набуває звернення до принципів академічного рисунка як джерела професійної культури, аналітичного мислення та композиційної дисципліни. Повернення до штрихової логіки побудови зображення дозволяє не лише підвищити рівень технічної майстерності, а й сформуванню більш усвідомлений підхід до роботи з формою, простором і анатомічною поверхнею тіла, що корелює з психологічними аспектами самовираження та ідентичності через татуювання (Улунова, Теслик, Сокрута, 2023: 335). Водночас наукове осмислення процесів інтеграції класичних образотворчих принципів у татуювальну практику залишається недостатньо систематизованим (Пугач, 2024: 147), що зумовлює потребу в комплексному аналізі методичних, композиційних і технологічних аспектів даного явища з урахуванням впливу татуювань на психологічний стан клієнтів.

Аналіз досліджень. У сучасному науковому дискурсі проблематика татуювання осмислюється у кількох взаємопов'язаних площинах, що охоплюють техніко-технологічні, соціокультурні, психологічні та художньо-естетичні аспекти. У техніко-інженерному вимірі дослідження зосереджуються на фізичних механізмах взаємодії голки, пігменту та шкірної поверхні, а також на матеріалознавчих характеристиках інструментарію, що впливають на якість і безпечність виконання татуювання (Lawal, Rohilla, Marston, 2022: 503; Jin, Oh, Chang, 2024: 4).

У цьому контексті татуювання розглядається як складний технологічний процес, що потребує високого рівня контролю параметрів обладнання та виробничих стандартів.

У площині цифрових і прикладних досліджень увага приділяється можливостям алгоритмічного аналізу та ідентифікації татуювань із використанням технологій комп'ютерного зору та методів обробки зображень (Pocević et al., 2024: 7; Furtado et al., 2024: 692). Зазначені підходи сприяють формуванню міждисциплінарного напрямку, у межах якого татуювання розглядається не лише як елемент тілесної культури, а і як об'єкт інформаційного аналізу та візуальної ідентифікації.

Соціально-психологічний і культурний виміри татуювання розкриваються у працях, присвячених проблемам ідентичності, символічного самовираження та мотиваційної сфери особистості (Csekő, Csekő Szél, Bodor, 2024: 397; Артюхіна, Козинець, 2023: 65). У межах цих досліджень татуювання інтерпретується як форма тілесної комунікації, пов'язана з процесами конструювання соціального образу, пам'яті та самосприйняття. Соціально-естетичний аспект аналізу представлений у роботах, що зосереджуються на впливі татуювань на візуальне сприйняття людини залежно від віку, рівня експертності та культурних норм (Weiler et al., 2024: 9).

У професійно-комунікативному вимірі татуювальна практика розглядається як форма творчої взаємодії між майстром і клієнтом, у межах якої формується спільна авторська позиція та індивідуальний художній результат (McDade, 2022: 41). Такий підхід акцентує увагу на процесуальності створення татуювання та динамічному характері художнього рішення. Теоретико-дизайнерське осмислення даного явища представлене у працях, присвячених систематизації термінологічного апарату та визначенню татуювання як різновиду графічного дизайну (Кротевич, Подлевський, 2025: 304), що сприяє його інтеграції в сучасний мистецтвознавчий дискурс. Окремий напрям становлять медико-гігієнічні та регуляторні дослідження, у межах яких аналізуються ризики, ускладнення та нормативні аспекти татуювальної практики (Ghafari et al., 2024: 694). У цих працях наголошується на необхідності дотримання професійних стандартів як умови забезпечення безпечності та довготривалої якості результату.

Узагальнення наукових підходів свідчить, що сучасні дослідження татуювання переважно зосереджуються на технологічних, соціальних, психологічних і регуляторних аспектах, тоді як питання

штрихової організації зображення, принципів мікролінійного моделювання форми та їх інтеграції з традиціями академічного рисунка залишаються фрагментарно представленими. У результаті художньо-конструктивний потенціал штриха як засобу формоутворення не набув належного системного осмислення в межах мистецтвознавчого аналізу.

Мета статті – аналіз особливостей застосування штрихової організації зображення в татуванні на основі принципів академічного рисунка, визначення її ролі у формуванні пластичної, тональної та просторово-композиційної структури художнього образу, а також обґрунтування можливостей її використання в сучасній професійній практиці. Для досягнення поставленої мети у статті передбачається розв'язання таких завдань: 1) проаналізувати теоретичні та методичні засади штрихової організації зображення в системі академічного рисунка та визначити можливості їх адаптації до сучасної татувальної практики; 2) дослідити особливості мікролінійного моделювання, ритмічної структури штриха та анатомічної адаптації композиції у процесі створення татувань з метою виявлення їх впливу на формування пластичної, тональної та просторово-композиційної цілісності художнього образу; 3) обґрунтувати практичну доцільність використання штрихової методики в професійній діяльності тату-майстрів та розробити рекомендації щодо її застосування в освітній і проєктній практиці.

Виклад основного матеріалу. Штрихова побудова зображення посідає центральне місце в системі академічного рисунка та розглядається як один із базових інструментів формування форми, простору й тональних відношень (Бурчак, Воробчук, Пузь, 2023: 142). У класичній художній традиції штрих виступає не лише засобом окреслення контурів, а насамперед способом аналітичного осмислення об'єкта, його конструкції, об'єму та світлотіньової організації.

У межах академічного рисунка штрих формується як результат цілеспрямованої координації руху руки, зорового аналізу та просторового мислення. Його функція полягає у поступовому моделюванні об'єму шляхом варіювання довжини, нахилу, густоти та інтенсивності ліній, що відповідає сучасним уявленням про візуальну комунікацію в татувальному дизайні (Кротевич, Подлевський, 2025: 79).

Важливою особливістю штрихової побудови є можливість формування тональних відношень через лінійні елементи. Тон у цьому випадку виникає не як ізольований шар фарби чи пігменту, а як

результат оптичної взаємодії окремих штрихів. Такий підхід сприяє формуванню «живої» візуальної текстури та підвищує рівень емоційного сприйняття зображення, що має значення для психологічного комфорту клієнтів (Пугач, 2024: 148).

Суттєву роль у штриховій організації рисунка відіграє ритм. Ритмічне чергування ліній формує внутрішню динаміку композиції, сприяє цілісному сприйняттю образу та забезпечує візуальну рівновагу між окремими фрагментами зображення, що відповідає механізмам тілесної комунікації та самопрезентації (Улунова, Теслик, Сокрута, 2023: 336). Напрямок штриха визначається анатомічними, конструктивними та перспективними характеристиками об'єкта зображення. В академічній практиці він орієнтується на основні осі форми, лінії напруження та природні вигини поверхні, що дозволяє зберігати художню цілісність і культурну ідентичність образу, зокрема у контексті патріотичного татування (Харицька, Колісниченко, 2022: 154). Щільність штрихування виступає одним із ключових параметрів тонального моделювання. Вона регулює інтенсивність затемнення окремих зон, формує глибину простору та акцентує композиційно важливі елементи, забезпечуючи баланс між декоративністю та змістовністю образу. Таким чином, у межах класичного рисунка штрихова побудова зображення функціонує як комплексна система, що поєднує аналітичне мислення, пластичне моделювання та композиційну організацію. Вона створює підґрунтя для подальшої адаптації цих принципів у сучасних прикладних художніх практиках, зокрема у сфері татування як культурного та дизайнерського феномену (Кротевич, Подлевський, 2025; Бурчак, Воробчук, Пузь, 2023).

Розроблений художній підхід ґрунтується на інтеграції принципів академічного рисунка в сучасну тату-практику. У його межах використовуються засоби класичної графіки, зокрема штрихування, тональне моделювання форми, мікролінія та побудова об'єму без жорсткого контуру. Лінія та штрих розглядаються як базові інструменти формування зображення, а не як допоміжні елементи. Важливою складовою методики є застосування техніки 3RL, яка базується на нанесенні зображення через систему точок і мікроліній та за своєю логікою наближається до академічної штриховки. Такий підхід забезпечує формування об'єму, світлотіньових переходів і просторової глибини через ритм, щільність і напрям штриха, а не шляхом суцільної тональної заливки. У сучасній тату-індустрії зазначена техніка має відносно інноваційний характер і суттєво відрізняється від

традиційних методів black & gray. Використання техніки 3RL сприяє створенню татуювань із легкою, «повітряною» структурою, близькою до академічного рисунка, у межах якої форма зберігає пластичність і глибину без надмірного тонального навантаження. На відміну від класичного black & grey-реалізму, такий підхід ґрунтується не на щільній тональній заливці, а на рисувальній логіці, орієнтованій на штрих, ритм і градацію світлотіні. У межах запропонованої методики татуювання розглядається як форма взаємодії з живою анатомією, а не як механічне перенесення плоского зображення на поверхню тіла. Композиційні рішення формуються з урахуванням індивідуальних особливостей форми, руху та об'єму тіла, що зумовлює просторову адаптивність і анатомічну обґрунтованість зображення. Такий підхід забезпечує органічну інтеграцію візуального образу в структуру тіла та підвищує рівень його цілісності. Реалізація зазначених принципів починається на етапі попереднього проєктування композиції, який передбачає формування візуальної моделі з урахуванням пропорційних, модульних і ритмічних закономірностей.

Проєктування композиції здійснюється із застосуванням цифрових засобів моделювання, які дозволяють поєднувати принципи академічного рисунка з сучасними технологіями візуалізації. Основою цього процесу є побудова композиційної сітки, що виконує функцію структурного каркасу зображення та забезпечує пропорційну узгодженість його елементів. Композиційна сітка формується з урахуванням модульного принципу організації простору, який дозволяє систематизувати розміщення основних об'єктів, врівноважити маси та визначити напрям візуального руху. Застосування модульних структур сприяє формуванню ритмічної цілісності композиції та оптимізації її адаптації до анатомічної поверхні. Особливу увагу на цьому етапі приділено пропорційному співвідношенню елементів зображення, що забезпечує їх гармонійне сприйняття та запобігає деформації образу в процесі перенесення на тіло. Цифрове моделювання дозволяє коригувати масштаби, взаємне розташування та просторову перспективу окремих фрагментів з урахуванням особливостей конкретної анатомічної ділянки.

Сформована на етапі цифрового проєктування композиційна модель – рис. 1 – слугує основою для подальшої просторової адаптації зображення до анатомічної поверхні тіла.

Використання пропорційної сітки та модульних структур забезпечує попередню узгодженість елементів композиції, однак у процесі практичної

реалізації виникає необхідність їх коригування з урахуванням індивідуальних морфологічних особливостей конкретної ділянки тіла.

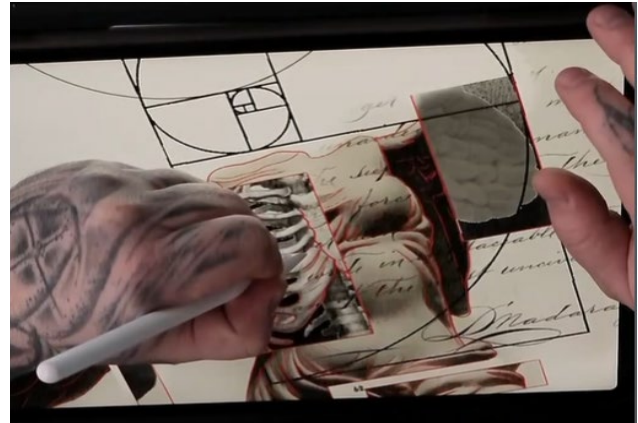

Рис. 1. Цифрове моделювання композиції з використанням пропорційної сітки

Джерело: особистий архів автора

Наступним етапом методики є анатомічна адаптація композиції, що передбачає перенесення розробленої візуальної структури на поверхню тіла з урахуванням його просторової геометрії, пластики та динаміки руху. На цьому етапі здійснюється трансформація плоскої цифрової моделі в об'ємну композицію, інтегровану в анатомічну форму. Процес анатомічної адаптації реалізується шляхом нанесення попередньої розмітки (stencil), яка виконує функцію орієнтовної конструктивної основи майбутнього зображення. Основним завданням даного етапу є узгодження композиційних осей, пропорцій і ритмічних структур із природними лініями та вигинами тіла. Вісь руки в цьому контексті розглядається як базова просторово-конструктивна лінія, відносно якої вибудовується загальна конфігурація зображення. Орієнтація основних елементів уздовж анатомічної осі забезпечує стабільність композиції в різних положеннях кінцівки та запобігає візуальній деформації образу під час руху. Особливу увагу приділено корекції форми зображення з урахуванням опуклостей, заглиблень і змін кривизни поверхні. Така деформація не має випадкового характеру, а ґрунтується на принципах пластичної трансформації, спрямованої на збереження пропорційної цілісності та перспективної узгодженості образу. Врахування динаміки руху є ще одним важливим аспектом анатомічної адаптації. Композиція проєктується з урахуванням можливих змін конфігурації м'язів і суглобів, що дозволяє зберігати її читабельність та естетичну виразність як у статичному, так і в динамічному стані.

Сформована в процесі анатомічної адаптації композиційна схема – рис. 2 – створює конструк-

тивну основу для подальшої практичної реалізації зображення засобами штрихової техніки. Після узгодження композиційних осей, пропорцій і пластичних деформацій здійснюється перехід до етапу безпосереднього виконання татуювання, у межах якого реалізуються принципи академічної штрихової побудови.

Рис. 2. Перенесення композиційної структури на анатомічну поверхню руки

Джерело: особистий архів автора

Основним інструментом реалізації штрихової методики у досліджуваній практиці є техніка 3RL, яка передбачає використання мікроголок для формування зображення через систему тонких ліній і точкових елементів – рис. 3. Застосування даної техніки забезпечує високий рівень деталізації та дозволяє відтворювати пластичні й тональні характеристики форми з максимальною точністю. Мікролінія в межах техніки 3RL виконує функцію базового структурного елемента зображення. Вона використовується для моделювання контурів, напівтіней і глибоких тінювих зон шляхом поетапного нарощування штрихових масивів. Такий підхід дозволяє зберігати внутрішню логіку форми та уникати втрати її об'ємності. Формування просторової глибини досягається завдяки варіюванню щільності, довжини та напрямку мікроліній. Зміна інтервалів між штрихами створює градацію тональних переходів, що забезпечує плавне моделювання світлотіні та підсилює ілюзію об'єму. Важливим компонентом даної техніки є постійний контроль глибини проникнення голки та інтенсивності пігментування. Точність рухів, стабільність натиску та узгодженість моторики руки з візуальним аналізом поверхні забезпечують рівномірність ліній і запобігають порушенню цілісності зображення.

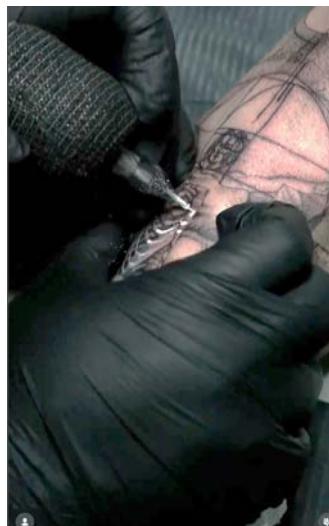

Рис. 3. Макрозйомка процесу виконання штрихових елементів у техніці 3RL

Джерело: особистий архів автора

Ритмічна організація штриха формується через послідовне повторення мікроліній із варіативною щільністю та напрямом. Такий ритм не лише структурує поверхню татуювання, а й створює внутрішню динаміку образу, наближаючи його до принципів академічного рисунка. Реалізація штрихової методики в техніці 3RL забезпечує формування зображення через систему мікроліній, які функціонують як базові структурні елементи пластичного моделювання. Послідовне поєднання мікроліній різної щільності, напряму та інтенсивності дозволяє створювати складні тональні переходи й просторові акценти без використання суцільної заливки – рис. 4. Отримані в процесі практичної реалізації результати демонструють ефективність інтеграції принципів академічного рисунка в татуювальну практику, що створює підґрунтя для їх подальшого наукового аналізу.

Рис. 4. Процес формування зображення методом мікроліній

Джерело: особистий архів автора

Одним із ключових показників результативності штрихової методики є рівень відтворення текстурних і об'ємно-просторових характеристик зображення. У межах досліджуваної практики зазначені параметри формуються не шляхом тональної заливки, а через системну організацію штрихових структур. На прикладі представленої композиції зооморфного характеру (рис. 5) простежується використання плям як елементів штрихової організації. Плямистий рисунок тварини трансформується в систему мікроліній і точкових переходів, які виконують функцію тонального та фактурного моделювання поверхні. Формування тону здійснюється без застосування суцільної заливки, а шляхом варіювання щільності та перетину штрихів. Такий підхід забезпечує плавність світлотіньових переходів, збереження внутрішньої структури форми та запобігає втраті пластичної виразності зображення. Світлотіньова організація композиції ґрунтується на поєднанні локальних контрастів і напівтонових градацій, що формуються через зміну напряму й інтенсивності мікроліній. Завдяки цьому досягається ефект глибини, просторової перспективи та матеріальної достовірності образу.

У результаті застосування штрихової модуляції тону забезпечується формування «живої» текстури, яка поєднує графічну чіткість із пластичною м'якістю та наближає візуальний образ до принципів академічного рисунка.

Рис. 5. Приклад формування текстури та об'єму через штрихову модуляцію тону

Джерело: особистий архів автора

Водночас ефективність штрихової методики проявляється не лише на рівні локального моделювання фактури, а й у межах цілісної просторово-композиційної організації татуювання. Композиційна цілісність у досліджуваній практиці формується як результат узгодження штрихової структури, пропо-

рційних співвідношень і анатомічних особливостей поверхні тіла. Зображення проєктується не як автономний візуальний об'єкт, а як елемент просторової системи, інтегрованої в рухому та змінну форму людського тіла. На прикладі представленої масштабної композиції у форматі «рукава» (рис. 6) простежується принцип потоку форми, відповідно до якого візуальні елементи вибудовуються вздовж природних анатомічних ліній. Такий підхід забезпечує безперервність сприйняття зображення та його органічне включення в загальну пластику кінцівки. Баланс композиції досягається шляхом узгодження домінуючих і другорядних елементів, співвідношення світлих і темних мас, а також ритмічного розподілу штрихових структур. Це дозволяє уникати візуального перевантаження окремих зон і підтримувати цілісність образу в різних ракурсах сприйняття.

Рис. 6. Завершена композиція з урахуванням анатомічної пластики руки

Джерело: особистий архів автора

Масштабування зображення здійснюється з урахуванням просторових параметрів анатомічної ділянки та перспективних скорочень, що виникають у процесі руху руки. Корекція масштабних співвідношень забезпечує збереження пропорційної узгодженості композиції та її стабільної читабельності в динаміці.

Тож застосування штрихової методики, орієнтованої на принципи академічного рисунка, формує альтернативну модель black & gray-реалізму, що істотно відрізняється від традиційних підходів, заснованих на суцільній тональній заливці. На відміну від класичних методів, у межах яких об'єм і глибина досягаються переважно шляхом насичення поверхні пігментом, досліджуваний підхід забезпечує пластичне моделювання через систему мікроліній і ритмічних штрихових струк-

тур. Це сприяє збереженню внутрішньої графічної логіки зображення та підвищує рівень його просторової організації.

Однією з ключових переваг штрихової методики є підвищена стабільність візуальної структури татуювання в часовій перспективі. Завдяки відсутності надмірної пігментної насиченості зменшується ризик розмиття контурів, втрати деталізації та тональної однорідності в процесі природних змін шкіри. Штрихова організація забезпечує поступову та рівномірну трансформацію зображення, що дозволяє зберігати його читабельність упродовж тривалого періоду.

Читабельність образу в межах даної методики формується завдяки чіткому структуруванню композиції, диференціації тональних рівнів і ритмічній організації штриха. Зображення зберігає візуальну зрозумілість як у загальному сприйнятті, так і на рівні окремих фрагментів, що є особливо важливим для масштабних композицій та багатошарових сюжетів.

Естетична цінність досліджуваного підходу полягає в поєднанні графічної виразності з пластичною м'якістю форми. Відмова від суцільної тональної заливки сприяє формуванню «повітряної» візуальної структури, у межах якої форма не втрачає глибини, а зображення зберігає художню легкість і композиційну рівновагу. Така естетика наближає татуювання до традицій академічного рисунка та класичної графіки, розширюючи межі сучасного black & gray-напрямку.

У сукупності зазначені характеристики дозволяють розглядати штрихову методику як перспективний напрям розвитку татуювальної практики, орієнтований на довготривалу якість, високу художню культуру та інтеграцію класичних образотворчих принципів у сучасний візуальний простір.

Висновки. У процесі дослідження проаналізовано можливості використання штрихової побудови зображення як основи адаптації принципів академічного рисунка до сучасної татуювальної практики. Поєднання лінійної, тональної та ритмічної організації забезпечує формування пластично виразного та просторово цілісного візуального образу. Застосування техніки 3RL у поєднанні з мікролінійним моделюванням форми дозволяє створювати об'єм, текстуру та світлотіньові переходи без використання суцільної тональної заливки. Такий підхід сприяє збереженню внутрішньої структури зображення та його візуальної стабільності в часовій перспективі. Орієнтація на анатомічну пластику тіла та етапне проектування композиції забезпечує органічну інтеграцію татуювання в просторову структуру поверхні, підвищуючи рівень композиційної цілісності та читабельності образу в статичному й динамічному стані. Штрихова методика, заснована на принципах академічного рисунка, формує альтернативну модель розвитку напрямку black & gray, у межах якої поєднуються графічна виразність, пластична м'якість і стримана естетика виконання.

Отримані результати засвідчують доцільність подальшого розвитку досліджуваного підходу в контексті взаємодії образотворчого мистецтва та татуювальної практики, а також його потенціал для використання у професійній підготовці майстрів і формуванні сучасних художніх стандартів.

Перспективи подальших досліджень пов'язані з аналізом можливостей інтеграції штрихових технік у різні стилістичні напрями татуювання, вивченням їх впливу на довготривалу збереженість зображення та розробленням методичних рекомендацій для професійної підготовки майстрів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Бурчак І. Н., Воробчук М. С., Пузь А. Д. Тату-малюнки як художня спадщина суспільства: історія та сучасність. *Теорія та практика дизайну*. 2023. № 29–30. С. 139–145. DOI: <https://doi.org/10.32782/2415-8151.2023.29-30.16>.
2. Кротевич О. В., Подлевський С. В. Татуювання як вид графічного дизайну: від архаїчного до сучасності. *Актуальні питання гуманітарних наук*. 2025. № 83. С. 76–81. URL: <https://test.knutd.edu.ua/handle/123456789/31954> (дата звернення 10.02.2026).
3. Улунова Г., Теслик Н., Сокрута А. Між традицією та модою: психологічні особливості татуювання. *Соціально-гуманітарні аспекти розвитку сучасного суспільства*: матеріали X Всеукраїнської наукової конференції. Суми. Сумський державний університет. 2023. С. 333–337. URL: <https://essuir.sumdu.edu.ua/server/api/core/bitstreams/fbbf8962-15f1-4892-b043-cc1cc79a1634/content?page=333> (дата звернення 10.02.2026).
4. Пугач В. Науковий аналіз впливу татуювань на психологічний стан клієнтів із шрамами. *Молодий вчений*. 2024. № 7 (131). С. 145–150. DOI: <https://doi.org/10.32839/2304-5809/2024-7-131-44>.
5. Lawal I., Rohilla P., Marston J. Visualization of drug delivery via tattooing: effect of needle reciprocating frequency and fluid properties. *Journal of Visualization*. 2022. Vol. 25. P. 501–509. DOI: <https://doi.org/10.1007/s12650-021-00816-5>.
6. Jin H. S., Oh S. H., Chang B. S. Material analysis on semi-permanent makeup needles. *Applied Microscopy*. 2024. Vol. 54. Art. 10. DOI: <https://doi.org/10.1186/s42649-024-00103-1>.
7. Pocevičė G., Stefanović P., Ramanauskaitė S., Pavlov E. Approach for Tattoo Detection and Identification Based on YOLOv5 and Similarity Distance. *Applied Sciences*. 2024. Vol. 14. № 13. Art. 5576. DOI: <https://doi.org/10.3390/app14135576>.
8. Furtado A. N., Dionísio A. S., Araújo R. M., Lemos Y. V. Human Identification in Mass Disasters: Analyzing Complex Tattoos in the Brumadinho Tragedy. *Forensic Sciences*. 2024. Vol. 4. № 4. P. 686–701. DOI: <https://doi.org/10.3390/forensicsci4040048>.

9. Csekő C., Csekő Szél A., Bodor P. Living with and living by tattoos: discursive analysis of a bodily practice. *European Journal of Psychotherapy and Counselling*. 2024. Vol. 26. № 3–4. P. 391–410. DOI: <https://doi.org/10.1080/13642537.2024.2362652>.
10. Артюхіна Н. В., Козинець В. І. Тілесні модифікації як відображення психологічних особливостей особистості. *Габітус*. 2023. Вип. 50. С. 63–68. DOI: <https://doi.org/10.32782/2663-5208.2023.50.11>.
11. Weiler S. M., Duer C., Krämer D., Jacobsen T. Effects of tattoos on the aesthetic appreciation of human stimuli as influenced by expertise, tattoo status, and age reflecting internalized social norms. *PLOS ONE*. 2024. Vol. 19. № 12. e0313940. DOI: <https://doi.org/10.1371/journal.pone.0313940>.
12. McDade A. Contemporary Western Tattooing as an Inherently Collaborative Practice: The Contingent Authorial Input and Operational Mode of the Tattooist. *Tattooed Bodies: Theorizing Body Inscription Across Disciplines and Cultures*. Cham: Springer. 2022. DOI: https://doi.org/10.1007/978-3-030-86566-5_3.
13. Кротевич О. В., Подлевський С. В. Етимологія та понятійно-термінологічні аспекти татуювання як виду графічного дизайну. *Теорія та практика дизайну*. 2025. № 35. С. 301–309. DOI: <https://doi.org/10.32782/2415-8151.2025.35.31>.
14. Ghafari G., Newcomer J., Rigali S., Liszewski W. Permanent makeup: A review of its technique, regulation, and complications. *Journal of the American Academy of Dermatology*. 2024. Vol. 91. № 4. P. 690–698. DOI: <https://doi.org/10.1016/j.jaad.2024.01.098>.
15. Харицька С. В., Колісниченко А. В. Патріотичне татуювання як виразник національної самоідентифікації. *Moderni aspekty vědy*. 2022. Svazek XXI. С. 150–158. URL: https://www.researchgate.net/profile/Anna-Kolisnychenko-2/publication/368327317_Patrioticne_tatuuvanna_ak_viraznik_nacionalnoi_samoidentifikacii (дата звернення 10.02.2026).

REFERENCES

1. Burchak, I. N., Vorobchuk, M. S., & Puz, A. D. (2023). Tatu-maliunky yak khudozhnia spadshchyna suspilstva: istoriia ta suchasnist [Tattoo drawings as the artistic heritage of society: history and modernity]. *Teoriia ta praktyka dyzainu*, (29–30), 139–145. <https://doi.org/10.32782/2415-8151.2023.29-30.16> [in Ukrainian].
2. Krotevych, O. V., & Podlevskiy, S. V. (2025). Tatuuvannia yak vyd hrafichnoho dyzainu: vid arkhaino do suchasnosti [Tattooing as a type of graphic design: from archaic to modernity]. *Aktualni pytannia humanitarnykh nauk*, 83, 76–81. Retrieved February 10, 2026, from <https://test.knutd.edu.ua/handle/123456789/31954> [in Ukrainian].
3. Ulunova, H., Teslyk, N., & Sokruta, A. (2023). Mizh tradytsiieu ta modoiu: psykholohichni osoblyvosti tatuuvannia [Between tradition and fashion: psychological features of tattooing]. In M. M. Nabok (Comp.), *Sotsialno-humanitarni aspekty rozvytku suchasnoho suspilstva: Materialy desiatoi Vseukrainskoi naukovoï konferentsii studentiv, aspirantiv, vykladachiv ta spivrobotnykiv* (Sumy, 27–28 kvitnia 2023 r.) (pp. 333–337). Sumy State University. Retrieved February 10, 2026, from <https://essuir.sumdu.edu.ua/server/api/core/bitstreams/fbbf8962-15f1-4892-b043-cc1cc79a1634/content#page=333> [in Ukrainian].
4. Puhach, V. (2024). Naukovyi analiz vplyvu tatuuvan na psykholohichni stan kliientiv iz shramamy [Scientific analysis of the impact of tattoos on the psychological state of clients with scars]. *Molodyi vchenyi*, 7(131), 145–150. <https://doi.org/10.32839/2304-5809/2024-7-131-44> [in Ukrainian].
5. Lawal, I., Rohilla, P., & Marston, J. (2022). Visualization of drug delivery via tattooing: Effect of needle reciprocating frequency and fluid properties. *Journal of Visualization*, 25, 501–509. <https://doi.org/10.1007/s12650-021-00816-5>.
6. Jin, H. S., Oh, S. H., & Chang, B. S. (2024). Material analysis on semi-permanent makeup needles. *Applied Microscopy*, 54, Article 10. <https://doi.org/10.1186/s42649-024-00103-1>.
7. Pocevičė, G., Stefanovič, P., Ramanauskaitė, S., & Pavlov, E. (2024). Approach for tattoo detection and identification based on YOLOv5 and similarity distance. *Applied Sciences*, 14(13), Article 5576. <https://doi.org/10.3390/app14135576>.
8. Furtado, A. N., Dionísio, A. S., Araújo, R. M., & Lemos, Y. V. (2024). Human identification in mass disasters: Analyzing complex tattoos in the Brumadinho tragedy. *Forensic Sciences*, 4(4), 686–701. <https://doi.org/10.3390/forensicsci4040048>.
9. Csekő, C., Csekő Szél, A., & Bodor, P. (2024). Living with and living by tattoos: Discursive analysis of a bodily practice. *European Journal of Psychotherapy & Counselling*, 26(3–4), 391–410. <https://doi.org/10.1080/13642537.2024.2362652>.
10. Artiukhina, N. V., & Kozynets, V. I. (2023). Tіlesni modyfikatsii yak vidobrazhennia psykholohichnykh osoblyvostei osobystosti [Body modifications as a reflection of psychological characteristics of personality]. *Habitus*, 50, 63–68. <https://doi.org/10.32782/2663-5208.2023.50.11> [in Ukrainian].
11. Weiler, S. M., Duer, C., Krämer, D., & Jacobsen, T. (2024). Effects of tattoos on the aesthetic appreciation of human stimuli as influenced by expertise, tattoo status, and age reflecting internalized social norms. *PLOS ONE*, 19(12), e0313940. <https://doi.org/10.1371/journal.pone.0313940>.
12. McDade, A. (2022). Contemporary Western tattooing as an inherently collaborative practice: The contingent authorial input and operational mode of the tattooist. In *Tattooed Bodies: Theorizing Body Inscription Across Disciplines and Cultures*. Springer. https://doi.org/10.1007/978-3-030-86566-5_3.
13. Krotevych, O. V., & Podlevskiy, S. V. (2025). Etymolohiia ta poniatiiino-terminolohichni aspekty tatuuvannia yak vydu hrafichnoho dyzainu [Etymology and conceptual-terminological aspects of tattooing as a type of graphic design]. *Teoriia ta praktyka dyzainu*, 35, 301–309. <https://doi.org/10.32782/2415-8151.2025.35.31> [in Ukrainian].
14. Ghafari, G., Newcomer, J., Rigali, S., & Liszewski, W. (2024). Permanent makeup: A review of its technique, regulation, and complications. *Journal of the American Academy of Dermatology*, 91(4), 690–698. <https://doi.org/10.1016/j.jaad.2024.01.098>.
15. Kharytska, S. V., & Kolisnychenko, A. V. (2022). Patriotychnetatuuvannia yak vyraznyk natsionalnoisamoidentyfikatsii [Patriotic tattooing as an expression of national self-identification]. *Moderni aspekty vědy*, Svazek XXI, 150–158. Retrieved February 10, 2026, from https://www.researchgate.net/profile/Anna-Kolisnychenko-2/publication/368327317_Patrioticne_tatuuvanna_ak_viraznik_nacionalnoi_samoidentifikacii [in Ukrainian].

Дата першого надходження статті до видання: 26.02.2026
Дата прийняття статті до друку після рецензування: 30.03.2026
Дата публікації (оприлюднення) статті: 22.04.2026

Стаття поширюється на умовах ліцензії відкритого доступу (CC BY 4.0)

